

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 8Sžfk/2/2016
Identifikačné číslo spisu: 1014201895
Dátum vydania rozhodnutia: 12.12.2018
Meno a priezvisko: Mgr. Peter Melicher
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:1014201895.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu : prokurátor Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Štúrova 2, proti žalovanému : Daňový úrad Bratislava, so sídlom v Bratislave, Ševčenkova 32, za účasti : LOJECT 2 s.r.o., so sídlom v Bratislave, Šoltésovej 2, IČO: 45 476 551, právne zastúpený : JUDr. Milan Škultéty, advokát, so sídlom kancelárie v Bratislave, Hlaváčikova 43, v konaní o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovaného správneho orgánu z 20. februára 2012, č. 9102407/1/171136/2012/MočL, konajúc o odvolaní žalovaného správneho orgánu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 1. júna 2016, č. k. 6S 246/2014-67, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky odvolanie žalovaného o d m i e t a .

Žiaden z účastníkov konania n e m á p r á v o na náhradu trov konania.

Odôvodnenie

Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom z 1. júna 2016, č. k. 6S 246/2014-67 (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“ alebo „rozhodnutie krajského súdu“) zrušil podľa ustanovenia § 250j ods. 2 písm. a/ a písm. d/ Občianskeho súdneho poriadku rozhodnutie žalovaného správneho orgánu z 20. februára 2012, č. 9102407/1/171136/ 2012/MočL (ďalej len „rozhodnutie žalovaného správneho orgánu“), ktorým Daňový úrad Bratislava (ďalej len „žalovaný správny orgán“) vydal dodatočný platobný výmer voči platiteľovi dane z pridanej hodnoty - pribratému účastníkovi do konania. Krajský súd účastníkom konania náhradu trov konania nepriznal.

Proti rozsudku Krajského súdu podal žalovaný správny orgán odvolanie (ďalej len „podané odvolanie“ alebo „odvolanie žalovaného správneho orgánu“), ktoré označil ako za kasačnú sťažnosť spolu s návrhom na priznanie odkladného účinku kasačnej sťažnosti. V podanom odvolaní žalovaný správny orgán navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „odvolací súd“) rozhodnutie krajského

súdu zrušil a podľa povahy vrátil vec krajskému súdu na ďalšie konanie alebo prerušil konanie a podal návrh prostredníctvom krajského súdu na Súdny dvor Európskej únie na začatie prejudiciálneho konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (ustanovenie § 10 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku) preskúmal vec bez nariadenia pojednávania (ustanovenie § 214 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku) a dospel jednomyselne k záveru, že odvolanie žalovaného správneho orgánu bolo podané oneskorene a preto ho bolo potrebné v zmysle ustanovenia § 218 ods. 1 písm. a/ Občianskeho súdneho poriadku odmietnuť.

Podľa ustanovenia § 41 ods. 1 až ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku účastníci môžu robiť svoje úkony akoukoľvek formou, pokiaľ zákon pre niektoré úkony nepredpisuje určitú formu. Každý úkon posudzuje súd podľa jeho obsahu, aj keď je úkon nesprávne označený. Hmotnoprávny úkon účastníka urobený voči súdu je účinný aj voči ostatným účastníkom, avšak len od okamihu, keď sa o ňom v konaní dozvedeli.

Podľa ustanovenia § 246c ods. 1 veta prvá Občianskeho súdneho poriadku pre riešenie otázok, ktoré nie sú priamo upravené v tejto časti, sa použijú primerane ustanovenia prvej, tretej a štvrtej časti tohto zákona.

Podľa ustanovenia § 201 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku účastník môže napadnúť rozhodnutie súdu prvého stupňa odvolaním, pokiaľ to zákon nevyklučuje. Ak z právneho predpisu vyplýva určitý spôsob vyrovnania vzťahu medzi účastníkom a vedľajším účastníkom, môže podať odvolanie aj vedľajší účastník.

Podľa ustanovenia § 204 ods. 1 veta prvá Občianskeho súdneho poriadku odvolanie sa podáva do 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti rozhodnutiu ktorého smeruje. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa ustanovenia § 218 ods. 1 písm. a/ Občianskeho súdneho poriadku odvolací súd odmietne odvolanie, ktoré bolo podané oneskorene.

Podľa ustanovenia § 491 ods. 1 až ods. 3 Správneho súdneho poriadku ak nie je ďalej ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Ak sa tento zákon použije na konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona, ak by boli v neprospech žalobcu, ak je ním fyzická osoba alebo právnická osoba. Na lehoty, ktoré dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona neuplynuli, sa použijú ustanovenia tohto zákona; ak však zákon doteraz ustanovoval lehotu dlhšiu, uplynie lehota až v tomto neskoršom čase.

Podľa ustanovenia § 492 ods. 1 až ods. 3 Správneho súdneho poriadku konania podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov. Odvolacie konania podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov. Lehoty na podanie odvolania, ktoré začali plynúť pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, plynú podľa doterajších predpisov a ich právne účinky zostávajú zachované.

Z ustanovenia § 41 ods. 1 a ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku vyplýva, že úkony účastníkov sa spravujú zásadou neformálnosti. Praktické dôsledky sa prejavujú v tom, že účastníci zásadne môžu podľa uváženia urobiť procesný úkon - prejav vôle písomným podaním alebo ústne do zápisnice s rovnakými právnymi účinkami ale vždy výslovne alebo tak aby neboli pochybnosti o ich skutočnej vôli; to isté platí aj o úkonoch ich zástupcov a osôb zúčastnených na konaní. Súd posudzuje úkony účastníkov, ich zástupcov či iných osôb zúčastnených na konaní dôsledne podľa ich obsahu a nie podľa toho ako ich pomenovali, označili.

Odvolací súd v predmetnej veci, vzhľadom na skutočnosť, že z obsahu pripojeného súdneho spisu zistil, že krajský súd vyhlásil napadnuté rozhodnutie 1. júna 2016, t. j. za účinnosti procesného predpisu - Občianskeho súdneho poriadku, podľa ktorého vo veci postupoval pri prieskume rozhodnutí správnych orgánov, ktoré zároveň zrušil výrokovou časťou napadnutého rozhodnutia postupom podľa § 250j ods. 2 písm. a/ a písm. d/ Občianskeho súdneho poriadku a proti tomuto rozhodnutiu krajského súdu žalovaný správny orgán podal podanie z 18. júla 2016 označené ako kasačná sťažnosť, má za to, že je potrebné sa ako k zásadnému vyjadriť k tomu, či bude odvolací súd rozhodovať o kasačnej sťažnosti žalovaného správneho orgánu ako sťažovateľa (tak ako navrhol žalovaný správny orgán) postupom podľa Správneho súdneho poriadku alebo o opravnom prostriedku - odvolaní žalovaného správneho orgánu postupom podľa Občianskeho súdneho poriadku.

V konaní nie je sporné, že krajský súd vyhlásil napadnuté rozhodnutie za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku, 1. júna 2016, pričom zároveň účastníci konania boli v rozhodnutí krajského súdu v časti poučenie riadne poučení, že proti predmetnému rozhodnutiu krajského súdu je prípustné odvolanie v lehote do 15 dní odo dňa jeho doručenia. Žalovaný správny orgán ako sám tvrdí, podal proti rozhodnutiu krajského súdu kasačnú sťažnosť.

Podľa ustanovenia § 154 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia.

Podľa ustanovenia § 156 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku rozsudok sa vyhlasuje vždy verejne; vyhlasuje ho predseda senátu alebo samosudca v mene Slovenskej republiky. Uvedie pritom výrok rozsudku spolu s odôvodnením a poučením o odvolaní a o možnosti výkonu rozhodnutia.

Podľa ustanovenia § 156 ods. 4 Občianskeho súdneho poriadku len čo súd vyhlási rozsudok, je ním viazaný.

Podľa ustanovenia § 157 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku v písomnom vyhotovení rozsudku sa po slovách „V mene Slovenskej republiky“ uvedie označenie súdu, mená a priezviská sudcov a prísediacich, presné označenie účastníkov a ich zástupcov, účasť prokurátora, označenie prejednávanej veci, znenie výroku, odôvodnenie, poučenie o lehote na podanie odvolania a náležitostiach odvolania podľa § 205 ods. 1 a 2, poučenie o možnosti výkonu rozhodnutia a deň a miesto vyhlásenia.

Odvolací súd uvádza, že v predmetnej veci dochádza k stretu tzv. novej a starej právnej úpravy, t. j. Občianskeho súdneho poriadku a Správneho súdneho poriadku (účinného od 1. júla 2016).

V ustanovení § 491 ods. 1 Správneho súdneho poriadku je uvedené, že platí tento zákon, ak nie je ďalej ustanovené inak, aj na konania začaté podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku predto dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Ide o tzv. princíp okamžitej aplikability procesných noriem, ktorý spravídla, resp. vždy je doplnený komplementárnym pravidlom o justifikácii účinkov procesných úkonov, (ultraaktivita), teda o pravidlo, že začaté konania sa dokončia podľa doterajších (zrušených a neúčinných) procesných predpisov, či noriem.

Pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia (ustanovenie § 154 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku), ide o jedno z kľúčových pravidiel nášho civilného procesu, ktoré vyvoláva mnohé dopady a súvislosti. Je potrebné zdôrazniť, že uvedené pravidlo sa dotýka výlučne skutkových okolností veci, nie právneho posúdenia. Pre súd je teda rozhodujúci skutkový stav veci v čase vyhlásenia rozhodnutia. Právny stav veci určujú spravídla prechodné ustanovenia hmotnoprávných predpisov bez ohľadu na to aké hmotné právo platí v čase vyhlásenia rozhodnutia. Uvedené pravidlo tak nemá dosah na intertemporálne ustanovenia hmotnoprávných ani procesných predpisov.

Nosným pojmovým znakom procesnej intertemporality je princíp okamžitej použiteľnosti novej procesnej úpravy na všetky konania prebiehajúce na súde a začaté podľa doterajších predpisov.

Zmyslom tohto princípu je zabezpečiť hladký a bezproblémový procesný režim súdnych konaní. Súd ani účastníci konania nemajú hľadať procesný režim v spleti prechodných ustanovení, ale sústrediť sa na hmotnoprávnu podstatu veci. Tento princíp je procesnému právu natoľko imanentný, že sa nemusí explicitne vyjadrovať v prechodných ustanoveniach procesnej úpravy, t. j. platí bez toho, aby bol vyjadrený. Ide o prejav pôsobnosti právnych noriem do budúcnosti. Ak však zákonodarca tento princíp vyjadrí *expressis verbis*, nie je to na škodu veci, tak ako je to aj uvedené v ustanovení § 491 ods. 1 Správneho súdneho poriadku.

Obsahom princípu vyjadreného v ustanovení § 491 ods. 2 Správneho súdneho poriadku je skutočnosť, že procesné úkony subjektov súdneho konania vykonané počas platnosti a účinnosti skoršieho procesného predpisu sa vo sfére svojich účinkov prejavujú s relevanciou pre konanie samotné aj počas účinnosti nového procesného predpisu. Úprava okamžitej aplikability správneho poriadku vyjadrená v ustanovení § 491 ods. 1 Správneho súdneho poriadku nie je bezvýnimočná. Výnimky z okamžitej aplikability, t. j. ultraaktivita procesných postupov sa týka - ochrany procesných práv žalujúcej fyzickej alebo právnickej osoby podľa druhej vety ustanovenia § 491 ods. 2 Správneho súdneho poriadku, neuplynutých lehôt podľa ustanovenia § 491 ods. 3 Správneho súdneho poriadku, druhu konania a to konania podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku v zmysle ustanovenia § 492 ods. 1 Správneho súdneho poriadku, konania inštančného postupu a to odvolacieho konania podľa ustanovenia § 492 ods. 2 a ods. 3 Správneho súdneho poriadku.

Účelom výnimiek ustanovených v ustanovení § 491 Správneho súdneho poriadku je nezhoršenie právnej situácie určených účastníkov konania, výnimky upravené v ustanovení § 492 Správneho súdneho poriadku reagujú na zrušenie príslušných procesných inštitútov. Až na vyššie uvedené výnimky sa teda na konanie pred správnym súdom začaté podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku a neskončené do 1. júla 2016, po tomto dni v zmysle okamžitej aplikability vzťahujú ustanovenia Správneho súdneho poriadku. Pokiaľ ustanovenie druhej vety § 491 ods. 2 Správneho súdneho poriadku upravuje, že voči žalobcovi ak je ním fyzická alebo právnická osoba nemožno aplikovať tie ustanovenia Správneho súdneho poriadku, ktoré by boli v jeho neprospech oproti pôvodnej právnej úprave danej piatou časťou Občianskeho súdneho poriadku, tak porovnanie oboch právnych úprav bude vždy závislé od konkrétnej procesnej situácie.

Prípacom justifikácie úkonov (ustanovenia § 491 ods. 2 Správneho súdneho poriadku) v rozhodovacej praxi súdov bolo aj formulovanie poučenia v súdnych rozhodnutiach vyhlásených alebo vydaných pred 1. júlom 2016, ale vyhotovených a doručovaných až po tomto dni. Ak bolo rozhodnutie krajského súdu vyhlásené, či vydané pred 1. júlom 2016, opravným prostriedkom voči nemu mohlo byť vždy len odvolanie (ak bolo podľa Občianskeho súdneho poriadku prípustné), a to bez ohľadu na moment následného doručenia takéhoto rozhodnutia zo strany krajského súdu účastníkom konania. Ustanovenie § 492 ods. 2 Správneho súdneho poriadku totiž upravuje len začaté odvolacie konanie, pretože riešenie nezačatých odvolacích konaní by bolo normatívne neudržateľné. Aj pre posúdenie uvedenej formulácie poučenia o opravnom prostriedku bola preto rozhodujúca prvá veta ustanovenia § 491 ods. 2 Správneho súdneho poriadku, pretože rozhodnutie krajského súdu vyhlásené alebo vydané pred 1. júlom 2016 ako úkon súdu vyvoláva právny účinok, ktorého obsahom je možnosť nastúpenia odvolacieho inštančného konania.

Zrušenie starej a prijatie novej právnej úpravy je nutné spájať so zásahom do princípov rovnosti a ochrany dôvery občana v právo. Dochádza k tomu v dôsledku ochrany iného verejného záujmu, či základného práva a slobody. Posudzovaním tohto konfliktu hľadiskom proporcionality s ohľadom na intertemporalitu by malo viesť k záveru o druhu legislatívneho riešenia časového stretu právnych úprav.

Proporcionality je možné pritom charakterizovať tak, že vyšší stupeň intenzity verejného záujmu, resp. ochrany základných práv a slobôd, odôvodňuje vyššiu mieru zásahu do princípu rovnosti a ochrany dôvery občana v právo na novú právnu reguláciu. Platia tu zároveň maximá, prikazujúce v prípade obmedzenia základného práva, resp. slobody, šetriť jeho podstatu a zmysel. Pri posúdení spôsobu legislatívneho riešenia intertemporality zohráva totiž dôležitú svoju rolu nielen miera odlišnosti novej a

starej právnej úpravy, ale i spoločenská naliehavosť zavedenia novej právnej úpravy. Rozhodovanie zákonodarcu o spôsobe riešenia časového stretu starej a novej právnej úpravy, teda z hľadiska ústavného nie je vecou náhody alebo vecou ľubovôle. Je vecou zvažovania v kolízii stojacich ústavnoprávnych princípov.

Odvolací súd vzhľadom na vyššie uvedené úvahy a východiská podanie žalovaného správneho orgánu z 18. júla 2016 označené ako kasačná sťažnosť, vyhodnotil ako odvolanie žalovaného správneho orgánu proti napadnutému rozhodnutiu (bez ohľadu na jeho označenie). Z obsahu súdneho spisu, najmä z priloženej doručenky vyplýva, že napadnuté rozhodnutie žalovaný správny orgán prevzal 4. júla 2016, opravný prostriedok - odvolanie žalovaný správny orgán podal osobne na krajskom súde 28. júla 2016.

Nasledujúcim dňom, t. j. dňom 5. júla 2016 začala žalovanému správne orgánu v zmysle ustanovenia § 57 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku plynúť 15 dňová lehota na podanie odvolania a táto skončila dňom 19. júla 2016, t. j. utorok - bežný pracovný deň a zároveň posledný deň na podanie odvolania. Dňa nasledujúceho, teda 20. júla 2016 rozhodnutie krajského súdu nadobudlo právoplatnosť. Odvolanie proti napadnutému rozhodnutiu (ktoré žalovaný správny orgán označil ako kasačnú sťažnosť) bolo žalovaným správnym orgánom podané osobne až 28. júla 2016, teda oneskorene, po uplynutí lehoty na podanie odvolania v zmysle zákona (obdobne už Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol vo veci sp. zn. 7So/68/2016 alebo sp. zn. 8Sžk/11/2016).

Na základe uvedeného odvolací súd podľa ustanovenia § 218 ods. 1 písm. a/ v spojení s ustanovením § 246c ods. 1 veta prvá Občianskeho súdneho poriadku a s ustanovením § 492 ods. 2 Správneho súdneho poriadku podané odvolanie proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 1. júna 2016, č. k. 6S 246/2014-67 odmietol ako podané oneskorene.

Vzhľadom na odmietnutie odvolania žalovaného správneho orgánu sa odvolací súd nemohol zaoberať vecnou stránkou podaného odvolania, a teda ani rozhodnúť o návrhu žalovaného správneho orgánu na priznanie odkladného účinku kasačnej sťažnosti a na začatie prejudiciálneho konania pred Súdnyim dvorom Európskej únie.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ustanovenia § 246c ods. 1 veta prvá Občianskeho súdneho poriadku v spojení s ustanovením § 224 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku a analogicky podľa ustanovenia § 146 ods. 1 písm. c/ Občianskeho súdneho poriadku a vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania, keďže výsledok konania je obdobný, ako pri zastavení konania. V prípade odmietnutia odvolania nemožno hovoriť o procesnom úspechu, resp. neúspechu v spore.

Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v danej veci rozhodol pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.